

T

emo que el que vaig a dir es deu a un dels molts desconeixements que m'afligeixen: trobo que Castella, la nació peninsular històricament obsessionada a crear un Estat hegemònic, no té un folklore propi que sigui prou atractiu més enllà de les seves fronteres.

Aleshores, en aquesta feïnada que ha emprès per bastir una unitat difícil de quallar, ha manllevat els vestits, les festes, les danses i les cançons *nacionals* a Andalusia. I el cas és que Andalusia i Castella no s'assemblen. Fins i tot en l'idioma —una de les grans obstinacions de Castella— difereixen perceptiblement. Sobre aquest punt, em ve a la memòria el text d'un

escriptor hongarès que, arran d'una visita als Estats Units, va escriure un llibre que porta per títol *Els americans són així*. Un dels capítols (cito de memòria) en essència comença amb aquest paràgraf: «En l'Acta d'Independència, els pares de la pàtria americana van acordar que l'idioma oficial de l'Estat que acabaven d'instaurar seria l'anglès. No se sap per quines raons, aquest acord mai no s'ha portat a la pràctica».

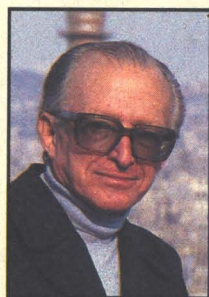
L'hongarès exagerava una mica, és evident, però ell sabia molt bé el que volia dir. D'una manera semblant, es podria afirmar que el castellà que es parla a Andalusia no és ben bé igual al castellà de Castella. Tanmateix, és innegable que s'ha produït una fascinació del sud sobre el centre i el costumisme andalús hi té un gran predicament. Fins i tot se l'ha volgut imposar als altres i ara passa —és un cas homologable— que es poden trobar

castanyoles i panderetes amb calcomanies de la Sagrada Família i de la muntanya de Montserrat. Hi ha molts turistes que hi piquen.

Però vet aquí que Andalusia sembla sortir d'un somni profund i en conserva el record dels somnis. Entre altres manifestacions significatives, crida l'atenció aquest professor de ciències naturals que es diu (segons el seu DNI) Antonio Gámez Burgos i s'autoproclama el *Said de la Alqueria del Gamal*. Explica que el seu cognom Gámez és una castellanització forçada de l'àrab i voldria dir *fill de Gamal*. L'home conserva, encara, un cert ressentiment per les mances organitzades pel duc d'Osuna contra trenta famílies andaluses, entre les quals hi havia avantpassats del professor.

M'imagino que el Said Gamal no vol perdre el temps amb declaracions independentistes: simplement, s'independitza. Ha creat per a la seva comarca malagenya, La Axarquía, una moneda pròpia, l'axarco, acceptada ja en substitució de la pesseta per prop de quatre-cents comerços de Vélez-Málaga. El Said ho ha previst tot amb una innegable volada imaginativa, i l'axarco, en pla de cotització de divises, es considera en paritat amb el dòlar. Hi ha bitllets de cinc, de deu, de cinquanta, de cent i de cinc-cents axarcos. He llegit que la circulació de la nova moneda augmenta d'una manera vertiginosa, i que el professor redemptorista afirma que tot Andalusia hauria de seguir l'exemple.

Són fets que obliguen la imaginació a desbocar-se. Sembla que les autoritats oficials s'ho miren amb una certa indulgència, una mica com si formés part d'aquest folklore que cal assimilar per prescripció nacional. Però les expectatives que suscita són fortes. ¿Què passaria si una comarca del nord-est es posés, de cop i volta, a emetre moneda pròpia, en competència amb el Banc d'Espanya? Tirant curt, penso que es consideraria com una pertorbació greu de l'ordre tossudament establert.



Vents del sud